

Výzva k Mezinárodnímu dni žen 2014

Adresováno členům a členkám Parlamentu České republiky
Praha - 7.3. 2014

Mezinárodní den žen patří k těm svátkům v kalendáři, které svou podstatou nevybízejí ani tak k bujarým oslavám, jako spíše k ohlédnutí a rekapitulaci.

Je notoricky známé, že i v naší společnosti ženy čelí mnoha problémům, přičemž mezi ty nejpalčivější stále patří nejrůznější formy násilí páchaného na ženách a dívkách, a proto i letos u tohoto tématu zůstáváme.

Není totiž náhodou, že tomuto problému věnoval svůj letošní „Mezinárodní den žen“ i Evropský parlament, který 5. března 2014 uspořádal meziparlamentní setkání na téma „Prevence násilí na ženách - výzva pro všechny“. Na tomto setkání zároveň Agentura EU pro základní práva představila výsledky celoevropského a historicky celosvětově největšího průzkumu týkajícího se násilí na ženách, který odhalil rozsah zneužívání, jímž ženy trpí doma, v práci, na veřejnosti a na internetu. Výsledky jsou nepřekvapivě alarmující a doporučení pro členské státy jednoznačná. Prvním z takových doporučení je, aby členské státy EU ratifikovaly Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (tzv. Istanbulskou úmluvu).

Aby tato úmluva vstoupila v platnost, je zapotřebí ratifikace alespoň 10 státy, včetně 8 členských států Rady Evropy. Z celkem 47 členských států Rady Evropy k dnešnímu dni úmluvu podepsalo 32 států a 8 států ji ratifikovalo. Je smutným faktem, že Česká republika stále není ani v té první skupině. Nelze než konstatovat, že absence podpisu pod touto úmluvou vypovídá o tom, co česká reprezentace (ne)považuje za důležité, a to v tomto případě pokládáme za nepřijatelné.

Pokud vám stále chybějí pádné důvody pro urychlený podpis a následnou ratifikaci, dovolíme si znovu připomenout loňské usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. února o 57. zasedání Komise OSN pro postavení žen: „Odstraňování a prevence všech forem násilí páchaného na ženách a dívkách“, přičemž vzhledem k vzrůstající tendenci vše poměřovat ekonomickými ukazateli a růstem, vybíráme záměrně argument jen jeden:

*... násilí páchané na ženách je ve všech zemích stále nejčastější formou porušování lidských práv a představuje stále největší překážku pro dosažení rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen; vzhledem k tomu, že postihuje ženy a dívky ve všech částech světa, bez ohledu na věk, společenskou vrstvu či ekonomické zázemí, a postihuje rodiny a společnosti, **přičemž s sebou nese značné ekonomické i sociální náklady a omezuje a oslabuje hospodářský růst a rozvoj...***

Očekáváme samozřejmě, že tento dluh Česká republika brzy napraví a k úmluvě v dohledné době přistoupí.

Abychom ale nesetrvávaly jen v kritickém tónu, existují kroky podniknuté v úzce související problematice, které naopak oceňujeme. Konkrétně například fakt, že se vláda nedávno postavila proti návrhu hlavního města Prahy, který měl regulovat a legalizovat prostituci. Tento krok vítáme, ale protože se nejedná o první takovou iniciativu a lze očekávat, že se v nějaké podobě téma legalizace prostituce opět objeví „na stole“, doporučujeme vaší pozornosti Zprávu Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví Evropského parlamentu ze dne 4. února 2014 o pohlavním vykořisťování a prostituci a jejich dopadu na rovnost žen a mužů a text příslušného usnesení Evropského parlamentu přijatého dne 26. února 2014 ve Štrasburku (2013/2103(INI)).

Výzva k Mezinárodnímu dni žen 2014

Pokud pro Českou republiku chceme hledat vhodné modely na „regulaci prostituce“, která, jak všichni dobře víme, úzce souvisí s obchodováním s lidmi, tedy vedle toho, že (dále viz příslušné usnesení EP ze dne 26. února 2014):

... prostituce a nucená prostituce jsou genderovými jevy celosvětového rozměru, neboť se týkají přibližně 40 až 42 milionů osob na celém světě a převážná většina osob, které se prostitují, jsou ženy a nezletilé dívky a téměř všichni zákazníci jsou muži, a vzhledem k tomu, že tento jev je tedy současně příčinou i následkem nerovnosti žen a mužů a dále tuto nerovnost posiluje;

... prostituce a nucená prostituce jsou formami otroctví neslučitelnými s lidskou důstojností a základními lidskými právy;

... obchodování s lidmi, zvláště se ženami a dětmi, pro sexuální či jiné motivy vykořisťování, patří k nejhrůznějším druhům porušování lidských práv, a vzhledem k tomu, že obchodování s lidmi celosvětově roste v důsledku navyšování organizované trestné činnosti a její ziskovosti;

doporučujeme pozornosti i návrhy uvedeného usnesení, které například konkrétně v bodě 29 říká:

„ ...jedním ze způsobů, jak bojovat proti obchodování se ženami a nezletilými dívkami za účelem pohlavního vykořisťování a zlepšit rovnost žen, je model uplatňovaný ve Švédsku, na Islandu a v Norsku (tzv. severský model), o kterém v současné době uvažuje několik evropských zemí, kdy trestným činem není poskytování sexuálních služeb ze strany osob, které se prostitují, ale jejich nákup.“

Lze proto doufat, že vás tyto a podobné materiály projednávané na úrovni Evropského parlamentu inspirují i ve vaší práci.

A když už jsme u témat souvisejících s postavením a situací žen v naší společnosti, musíme alespoň ve stručnosti konstatovat, že i nadále existuje řada dalších oblastí, v nichž nedochází k uspokojivému posunu a jejichž dlouhodobé neřešení (nebo jen řešení dílčí) má negativní dopad na celou společnost. Do tradičního seznamu tak i nadále patří ekonomická nerovnost v nejširším slova smyslu (přičemž ekonomická krize a úsporná opatření ji jen prohloubily) a s ní související řada problémů dotýkajících se především žen – je celkem jedno, zda si pod ní představíme zaměstnanost žen, platovou nerovnost a její následné dopady na finanční situaci ženské populace v důchodovém věku, nízké zastoupení žen na rozhodovacích pozicích, nedostatečnou podporu flexibilních pracovních podmínek či služeb pro rodiny - a tím nemyslíme jen v souvislosti s péčí o děti. Můžeme k tomu přiřadit i nedostatečné alokace z veřejných rozpočtů na programy zaměřené na genderovou problematiku a problematiku rovných příležitostí obecně.

Již více než 100 let slouží Mezinárodní den žen nejen jako připomínka toho, co všechno ženy dokázaly, k jak velkému posunu v postavení žen ve společnosti došlo v té které části světa, ale také k připomenutí dluhů, které daná společnost vůči své polovině obyvatelstva má. A tak tedy při této příležitosti opět připomínáme, že právě zákonodárny orgán patří k těm institutům, které mohou a mají dluhy vůči významné části populace pomoci snižovat.

Za Český svaz žen,

Mgr. Jana Chržová
předsedkyně